

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ З МІСЦЕВОГО ТА
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління проектами з місцевого та регіонального розвитку
Рівень вищої освіти	Другий(магістерський) рівень
Викладач (-і)	Михайлів Галина Василівна, к.е.н., доцент
Контактний телефон викладача	+380997502803
Е-mail викладача	halyna.mykhailiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmim.pnu.edu.ua/графік-консультацій/
2. Анотація до курсу	
<p>Однією з засад розбудови демократичної моделі ефективного публічного адміністрування в Україні є децентралізації влади – відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи розвитку територіальних громад. Здійснення реформи за принципом децентралізації влади має супроводжуватися передачею значних повноважень та фінансових ресурсів від органів державної влади – органам місцевого самоврядування. Це сприятиме створенню і підтримці повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території. Збільшення ролі територіальних громад в публічному адмініструванні потребує застосування ефективних технологій управління, зокрема проектного менеджменту</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни є набуття знань та оволодіння техніками й методами управління проектами для реалізації стратегій місцевого та регіонального розвитку територіальних громад.</p> <p>Навчальна дисципліна передбачає оволодіння знаннями щодо особливостей ініціювання, розробки та реалізації проектів місцевого розвитку, їх зв'язку зі стратегічними та програмними документами громади, життєвого циклу проекту та визначення потреб-вимог зацікавлених сторін з урахуванням ризиків та обмежень проекту, проектного аналізу та його застосування для проектів місцевого розвитку, визначення основних видів діяльності за проектом та їх співвідношення із цілями проекту, видів результатів проекту та забезпечення сталості - життєздатності проекту, запровадження гендерного підходу в проекти та врахування інтересів різних груп зацікавлених сторін, презентації результатів проекту.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Програмні компетентності</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.</p> <p>ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.</p> <p>СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.</p> <p>СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та</p>	

підприємливість.

СК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК 12. Здатність розробляти, управляти, реалізовувати та контролювати виконання фінансових планів та інвестиційних портфелів, забезпечувати ефективну реалізацію проектів з розвитку організації та громад.

СК 13. Здатність адаптуватися до різних сфер ділової активності організацій в умовах функціонування у змінному середовищі з врахуванням локальних і регіональних громад.

5. Результати навчання

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 15. Вміти застосовувати управлінські рішення з метою реалізації проектів розвитку організацій та громад на основі інвестиційного проектування та фінансового планування.

ПРН 16. Вміти розробляти, адаптувати та застосовувати систему методів та інструментів менеджменту в організаціях в умовах тісної взаємодії та співпраці з територіальними громадами, органами місцевого самоврядування та державної влади задля забезпечення синергетичного ефекту та сталого розвитку регіону.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
семінари	32
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	073 Менеджмент	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Основи управління проектами регіонального розвитку Проекти історичні і сучасні та їх класифікація. Мета і стратегія розробки проекту та його життєвий цикл. Початкова (доінвестиційна) фаза Інвестиційна фаза Контрактна фаза Фаза реалізації проекту. Сутність менеджменту у проектах. Організаційна структура управління проектами.	Лекція, семінар	[1,5,9,10]	Опрацювати лекційний матеріал. Пройти тестування до теми	5 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Прогнозування та	Лекція,	[1,2,6,11]	Опрацювати	5 балів	До наступного

<p>планування – як основа формування проектів регіонального розвитку Методологічні засади прогнозування та планування соціально-економічного розвитку. Система прогнозних і програмних документів в Україні. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку. Стратегічне планування. Сутність стратегічного планування. Державна стратегія регіонального розвитку. Регіональні стратегії розвитку. Програми регіонального розвитку.</p>	<p>семінар</p>		<p>ти лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		<p>заняття за розкладом</p>
<p>Тема 3. Проектний аналіз регіональних програм і проектів Маркетинговий аналіз. Визначення маркетингових заходів. Технічний аналіз. Складові робіт з технічного аналізу проектів. Інституційний аналіз. Екологічний аналіз. Соціальний аналіз. Фінансовий аналіз. Етапи проведення фінансового аналізу проекту. Економічний аналіз.</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>[1,3,3,11]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 4. Управління вартістю проектів Планування ресурсів проекту. Оцінка вартості проекту. Методи та засоби оцінки вартості. Розрахунок загальних інвестиційних витрат. Чистий оборотний капітал. Рахунки кредиторів. Визначення потреби в оборотному капіталі. Бюджетування проекту. Календар реалізації бюджету має три рівні. Методи контролю вартості проекту. Особливості управління вартістю регіональних програм і проектів.</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>[1,7,12,16]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5. Управління якістю регіональних проектів Сучасні концепції управління якістю. Стандартизована система управління якістю проектів.</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>[1,13,14,15]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування</p>	<p>5 балів</p>	

<p>Менеджмент якості проекту. Діаграма розкиду. Діаграма Парето. Діаграма Ісікави. Методи оцінки ефективності управління якістю інноваційного проекту.</p>			до теми		
<p>Тема 6. Управління ризиками проекту. Ризики і можливості проекту. Ідентифікація ризиків. Якісний і кількісний аналіз ризиків. Способи мінімізації ризиків проектів. Організація робіт з управління ризиками.</p>	Лекція, семінар	[5,6,8,13]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	5 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 7. Стратегічні напрямки інноваційного розвитку регіону. Стратегічні напрямки регіонального розвитку. Забезпечення розвитку людських ресурсів. Розвиток міжрегіонального співробітництва. Створення інституціональних умов для регіонального розвитку. Угода щодо регіонального розвитку.</p>	Лекція, семінар	[4,8,7,12, 17]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Функціональна модель менеджменту інноваційним розвитком бізнес-середовища. Державне регулювання регіональної інноваційної діяльності. Виклики довгострокового періоду регіонального розвитку. Основні стратегії регіонального інноваційного розвитку. Організаційні форми забезпечення інноваційного розвитку регіону. Технологія реалізації проекту створення технопарку. Фінансова підтримка проектів технологічних парків України. Структурно-функціональні елементи технополіса. Консультативні фірми. Венчурні фірми.</p>	Лекція, семінар	[3,7,10, 18,19]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 9. Інвестиційні проекти. Зміст, етапи розробки та оцінка інвестиційних проектів. Бізнес-планування та управління інвестиційними проектами. Інвестиційні ризики</p>	Лекція, семінар	[4,8,7,15, 16,19]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного	5 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 10. Проекти інфраструктурного розвитку регіону. Складові просторової виробничої інфраструктури – як об'єкти проектного менеджменту. Стратегічні напрями розвитку виробничої інфраструктури в інтеграційних умовах. Індустріальні парки як механізм відродження промислового потенціалу муніципальних утворень</p>			го заняття		
<p>Тема 11. Європейський досвід реалізації проектів регіонального розвитку Особливості регіональної політики в Євросоюзі. <u>Інституційна складова реалізації проектів регіонального розвитку.</u> <u>Роль регіональних органів у реалізації проектів розвитку</u></p>	Лекція, семінар	[7,11,14, 16,17,21]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	4 бали	До наступного заняття за розкладом

7. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна – (100 балів протягом семестру)</p>				
	<p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p>				
	<p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p>				
	<p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p>				
	<p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
	Поточне тестування та самостійна робота				Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1		Модуль 2		
	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 Самостійна робота	Змістовий модуль 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання		
	Теми 1-11	Теми 1-11	Теми 1-11		
	50	30	20		
	100				100

Семінарські заняття	<p>Загальна підсумкова оцінка за семінарські заняття складається за методикою нагромадження балів за результатами поточного контролю знань, тестів.</p> <p>Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння матеріалу тем, що виносяться на семінарські заняття, та вміння привселюдно представити засвоєний матеріал, розв'язати задачі. Протягом семестру студент має можливість отримати десять оцінки по 5 балів за кожну усну відповідь.</p> <p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу. Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення завдань, перевірка рівня їх виконання та оцінювання. Семінарські заняття є ланцюжком, який зв'язує теоретичну підготовку та навчальну практику з дисципліни.</p>
Самостійна робота	<p>Важливе значення для опанування теоретичним матеріалом має виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань.</p> <p>Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником формування вміння навчатися, що сприяє активізації засвоєння знань; основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.</p> <p>Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат).</p> <p>Максимальна кількість балів за тестування становить 20 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Студент виконує індивідуальну презентаційну роботу, яка є допуском до складання екзамену. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістові модулі:</p> <p>ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів).</p> <p>ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів).</p> <p>ЗМ 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-20 балів).</p> <p>Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою менеджменту і маркетингу, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
8. Політика курсу	
<p>Політика курсу є студентоорієнтованою, спрямована на формування відповідних компетенцій шляхом активної комунікації та сприятливого навчального середовища.</p> <p>Підсумковою формою контролю є залік, який проводиться на останньому практичному занятті. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Відповідно, будь які прояви академічної доброчесності недопустимі, зокрема списування під час контрольних заходів чи екзаменів.</p>	

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка ставиться, а нб округляється. Консультації студентам проводяться у відповідності до затвердженого кафедрою графіка (<https://kmim.pnu.edu.ua/графік-консультацій>). Також є можливість здачі студентами пропущених тем через використання системи дистанційного навчання (<http://www.d-learn.pu.if.ua>).

9. Рекомендована література

1. Рач В.А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегії регіонального розвитку. Навч. Посіб. / В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва, за редакцією В. А. Рача. – К. : «К.І.С». 2010 – 276.
2. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 88 с. ISBN 978-966-8684-01-6
3. Берданова О., Фишко Є. Оперативне планування реалізації стратегії територіального розвитку: Практичний посібник / [Берданова О., Фишко Є.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 48 с.
4. Васильченко Г. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
5. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України. Практичний посібник / [Чемерис А.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 80 с.
6. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. організацій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В. Кулініча. – Харків : Золоті сторінки, 2017. – 148 с.
6. Гаращенко С., Дигтяр М., Ковальчук Л., Чермошенцева Н. Документ із людським обличчям: як інтегрувати тендерний підхід <https://50vidsotkiv.org.ua/dokument-izlyudskym-oblychchyam-yak-integruvaty-gendernyj-pidhid-do-zakoniv-i-program/>
7. Гендерно орієнтоване бюджетування на місцевому рівні: від інтеграції принципу тендерної рівності в бюджетний процес до гендерно чутливих політик: посібник для представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадських активістів. - 2020. - 112 с.
8. Кобзарев О. Фандрейзинг. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. - К.: ВІЕНЕЙ, 2015. - 84 с.
9. Матриця результатів впровадження децентралізації в Україні: Рада донорів / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ в Україні. - https://donors.decentralization.gov.ua/uploads/admin/donors_senate/file_uk/files/58eb8e2c6783ec045d924a23/CRF_for_reporting_Minregion_ukr.pdf
10. Модель впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі на місцевому рівні / Модуль VI посібника Моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ в умовах децентралізації. - 2020. - 76 с.
11. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері: методичні рекомендації для органів влади та недержавних організацій / За заг. ред. О.В. Кулініча. - Х.: Золоті сторінки, 2017. - 148 с.
12. Розробка Повної форми заявки: практичний посібник. - Проект Європейського Союзу „Підтримка політики регіонального розвитку України”. - 35 с.
13. Постанова КМУ від 16.03.2016 р. № 200 „Про затвердження Порядку та умов надання Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на підтримку розвитку об'єднаних територіальних громад” <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2016-%D0%BF#n11>
14. Стандарти витрат у розрізі галузей як основа ефективного фінансового управління для різних типів ОТГ: путівник для органів місцевого самоврядування. - 2020. - 101 с.
15. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: Європейський вимір

для України. Практичний посібник / Швейцарсько-український проект „Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO”. - К.: Софія-А, 2012. - 80 с.

16. Lessons learned on donor support to decentralisation and local governance. - DAC evaluation series, OECD. - 2004. - 87 p. 12. Okland A. Gap analysis for incorporating sustainability in project management // Procedia computer science. - 2015. - № 64. - P. 103-109.

17. Osch T. Mainstreaming gender equality through the project approach. - EU Gender Advisory Services, 2010. - 33 p. 14. Silvius A.J.G., Schipper R.P.J. Sustainability in project management: A literature review and impact analysis // Social business. - 2014. - Vol. 4, № 1. - P. 63-96.

18. Toolkit on mainstreaming gender equality in EC development cooperation. - EC EuropeAid Cooperation Office. - 178 p.

19. Волощук І. А. Механізми формування та особливості розвитку системи логістичної інфраструктури регіону / І. А. Волощук, Г.В. Михайлів, В.М. Олексюк // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Серія: Економіка. – Випуск 11. – Івано-Франківськ: Плай, 2017. – С. 19-25.

20.Ткач О.В. Сфера дозвілля і розваг: особливості функціонування та механізми фінансового регулювання розвитку [монографія] / О.В. Ткач, Г.В. Михайлів.- Івано-Франківськ: Вид-во ПП Корольчук В.Ф., 2017. - 260 с.

21. Viktoriia D. Filippova, Viktoriia A. Budnyk, Halyna V. Mykhailiv, Liubov V. Hryniv, Olga I. Los PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP PROJECT MANAGEMENT: BENEFITS FOR THE STATE AND BUSINESS. International Journal of Management. Volume 11, Issue 3, March 2020, pp.602–611, Article ID: IJM 11 03 062 Available online at <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=3> Journal Impact Factor (2020): 10.1471 (Calculated by GISI) www.jifactor.com ISSN Print: 0976-6502 and ISSN Online: 0976-6510 http://www.iaeme.com/MasterAdmin/Journal_uploads/IJM/VOLUME_11_ISSUE_3/IJM_11_03_062.pdf

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Асоціація міст України - <https://www.auc.org.ua/>

2. Інформаційний портал „Децентралізація” - <https://decentralization.gov.ua/>

3. Верховна Рада України. - <http://www.rada.gov.ua/>

4. Президент України. Офіційне інтернет-представництво - <http://www.president.gov.ua/>

5. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - <http://www.kmu.gov.ua/>

Викладач _____

Михайлів Г.В.